

Kansainvälisen työväenliikkeen historian kysymyksiä

Kommunistinen Internationale (1919—1943)

Opintosuunnitelma kerhoille
ja itseopiskelijoille

SIROLAN KIRJEOPISTO - Helsinki - Kotkankatu 9

KOMMUNISTINEN INTERNATIONALE (1919—1943)

I. Kommunistisen Internationalen perustaminen ja vallankumouksellisen nousun kausi vv. 1918—22

Sodanvastaiset joukkoliikkeet

Edellytykset kommunistisille puolueille kypsyvät

Perustaminen

Kommunististen puolueiden järjestöllinen ja aatteellinen lujittaminen

II. Kommunistinen Internationale kapitalismin osittaisen vakaantumisen kaudella (1922—28)

Kysymys työväenluokan yhtenäisyydestä Kommunistisen Internationalen 4. kongressissa

Kommunistisen Internationalen 6. kongressi v. 1928

III. Yleismaailmallinen talouspula (1929—34). Yhteis- ja kansanrintaman rakentamisen kausi (1934—39)

Fasismien nousu ja valtaantulo

Sodanvaaran kasvu ja taistelun voimistuminen fasismia ja sotaa vastaan

Dimitrovin puolustustaistelu

Työläiset nousevat fasismia vastaan

Kommunistisen Internationalen 7. kongressi

Yhteisrintamaa vastustavien katsomusten voittaminen. Kansanrintama

IV. Toinen maailmansota. Kommunistinen Internationale lopettaa toimintansa.

Toinen maailmansota ja vastarintaliike

Kommunistinen Internationale lopettaa toimintansa

Kansainväliset yhteydet Kommunistisen Internationalen toiminnan lopettamisen jälkeen

I. KOMMUNISTISEN INTERNATIONALEN PERUSTAMINEN JA VALLANKUMOUKSELLISEN NOUSUN KAUSI VV. 1918—1922

Sodanvastaiset joukkoliikkeet

Kun Lenin vv. 1914—18 sodan aikana nosti äänensä työväenluokan uuden kansainvälisen yhteenliittymän puolesta, olivat sotaa vastustavat voimat eri maiden työväenliikkeissä hajanaisia ja järjestyttömiä. Etujoukkona sodanvastaisten voimien riveissä olivat Venäjän bolshevikit. Heidän vaikutuksestaan ja osanotollaan ryhdyttiin järjestämään eri maiden vasemmistoainesten kansainvälistä toimintaa sotaa vastaan.

Ratkaisevan sysäyksen kansanjoukkojen sodanvastaisten vallankumouksellisten mielialojen kehitykselle antoi vallankumouksellinen kehitys Venäjällä. Huhtikuussa 1917 puhkesi Saksassa yli 300.000 metallityöläisen lakko. Toukokuussa alkoi useilla sotalaivoilla vallankumouksellisia liikehtimisiä, jotka uudistuivat elokuussa. Tammikuussa 1918 alkoi yli 500.000 berliiniläisen metallityöläisen lakko sodan jatkamista vastaan ja neuvostohallituksen rauhanpolitiikan tukemiseksi. Tämä liike jatkui seuraavina kuukausina ja levisi myös armeijaan, jonka monet rykmentit kieltäytyivät täyttämästä päällystön käskyjä.

Ranskassa valtasi sodanvastainen liike toista sataa rykmenttiä. Heinäkuussa 1918 ryhtyi puoli miljoonaa Ranskan metallityöläistä laksoon, ja elo—syyskuussa oli lakkolaisten lukumäärä vielä suurempi. Myös Italiassa oli vv. 1917—18 laajoja lakkoliikkeitä. Mm. Torinon kaupungissa puhkesi elokuussa 1917 yleislakko, johon osallistui 40.000 työläistä. Englannissa oli jo keväällä 1917 lakossa satoja tuhansia työläisiä ja lakkoliike laajeni vielä v. 1918 aikana. Itävallan työläiset aloittivat tammikuussa 1918 lakon tukeakseen neuvostohallituksen rauhanpyrkimyksiä. Tähänkin liikehtimiseen osallistui satoja tuhansia työläisiä. Samoin oli Unkarissa ja Tshekkoslovakiassa voimakkaita joukkoliikkeitä.

Suomenkin työläiset ja torpparit nousivat vallankumoukselliseen taisteluun tammikuussa 1918. Samoihin aikoihin alkoi Puolassa, Varsovassa yleislakko, jota johti kunnantöyläisten neuvosto. Japanissa puhkesivat elokuussa 1918 ns. ”riisikapinat”. Tämä liike tempasi mukaansa 10-miljoonaisen kansanjoukon. Lokakuussa 1918 Itävalta-Unkarissa kukistui Habsburgien monarkia ja marraskuussa 1918 Saksan porvarillinen vallankumous teki lopun keisarivallasta.

Näemme siis, että eri maiden työläisten keskuudessa kypsä ajatus porvariston luokkavallan kukistamisesta ja työväenvallan pystyttämisestä, joka tulisi toteuttamaan rauhan, vapauden ja sosialismin.

Edellytykset kommunistisille puolueille kypsyvät Vallankumouksellisen nousun aikana tulivat esiin myös työtätekevien joukkojen taistelua hidastavat ja heikentävät tekijät. Työläisiltä puuttui järjestäytyneisyyttä ja tietoisuutta.

Missään maassa, Venäjää lukuunottamatta, ei ollut oikeata marxilaista vallankumouksellista puoluetta johtamassa työtätekevien joukkojen taistelua. Tosin eräissä maissa, kuten esim. Suomessa sosialidemokraattiset puolueet ryhtyivät rehellisesti ja rohkeasti johtamaan vallankumouksellista taistelua, mutta nämäkään puolueet eivät olleet kehittyneet lujiksi taistelujärjestöiksi eikä niillä ollut selvää tietoisuutta taistelun menettelytavoista, voiton ehdoista ja päämääristä.

Sitä mukaa kuin eri maissa tajuttiin entisten puolueiden kykenemättömyys taistelun johtoon ja uuden tyyppin työväenpuolueen perustamisen välttämättömyys, johti se ennen pitkää myös sanoista tekoihin. Uusia puolueita perustettaessa pidettiin esimerkkinä Venäjän kommunistista puoluetta, jonka marxilais-leniniläisiä katsomuksia ryhdyttiin tutkimaan ja ottamaan oppia sen taistelukokemuksista. Kehityksen nopeutta kuvaa mm. se, että v. 1918 aikana perustettiin Unkarin, Saksan, Suomen, Puolan, Itävallan ja Argentiinan kommunistiset puolueet.

Kommunististen puolueiden syntyminen teki välttämättömäksi niitä yhdistävän kansainvälisen järjestön muodostamisen. Aloitteen siitä teki Venäjän kommunistinen puolue, joka esitti aatteelliset, järjestölliset ja menettelytapaperiaatteet uudelle Internationalle. Tammikuussa 1918 pidettiin ensimmäinen kansainvälinen valmisteleva neuvottelu, ja seuraavan vuoden tammikuussa pidetty kahdeksan maan (mm. Suomen) kommunististen puolueiden ja useiden vasemmistoryhmien neuvottelu teki päätöksen Kommunistisen Internationaleen perustavan kokouksen koollekutsumisesta.

Perustaminen Uuden kansainvälisen järjestön perustamisesta tehtiin päätös maaliskuun 2 p:nä 1919. Nimeksi hyväksyttiin Kommunistinen Internationale ja perustava kokous nimettiin sen ensimmäiseksi kongressiksi. Nimeä perusteltiin sillä, että jo Marx ja Engels olivat pitäneet sosialidemokratia-nimitystä teoreettisesti virheellisenä, koska se ei vastannut tieteellisen sosialismin sisältöä. Myös Toisen Internationaleen aatteellinen vararikko, siis poliittiset syyt, olivat aiheena sosialidemokratia-nimityksestä luopumiseen. Monien maiden puolueetkin olivat sen jo hylänneet ja omaksuneet kommunistisen puolueen nimen.

Aatteellisesti tärkeimmäksi muodostui kokouksessa keskustelu työväenluokan kansanvallasta, uuden tyyppin demokratiasta. Tämän kysymyksen teoreettinen selvittäminen oli välttämätöntä, sillä huomattavat sosialidemokraattiset teoreetikot (Kautsky ym.) puhuivat yleensä demokratiasta ja diktatuurista erittelemättä niiden luokkasisältöä ja tehtäviä ja tuomiten neuvostovallan muka demokratian vastaisena. Leninin perustavassa kokouksessa pitämä selostus paljasti porvariston valtion väkivaltaisen olemuksen ja osoitti, että työväenluokan valta on laajempaa ja vapaampaa kansanvaltaa kuin porvariston luokkavalta voi koskaan olla. Työväenluokan valta on uuden tyyppin kansanvaltaa, joka puolustaa kaikkien työtätekevien joukkojen ja pieneläjien elinettä. Se on kansan enemmistön valtaa pienen riistävän vähemmistön yli.

Kommunististen puolueiden Työväenluokan taistelu voimistui Kom-
järjestöllinen ja aatteel- **munistisen Internationalen perustami-**
linen lujuuttaminen **sen jälkeen. Ranskassa, Italiassa, Eng-**
lannissa, Amerikassa ym. maissa nousi-
 vat työläiset vastustamaan sotilaallisia hyökkäyksiä Neuvosto-Venäjää vastaan ja vaativat sotajoukkojen poiskutsumista, saarron lopettamista ja neuvostovallan tunnustamista. Myös Aasian siirto- ja puoli-siirtomaissa kansanjoukot nousivat vapaustaisteluun. Korean työkan-
 sa aloitti maaliskuussa 1919 kapinan japanilaisia orjuuttajia vastaan. Kiinassa alkoi samana vuonna "toukokuun 4 päivän" liike imperia-
 listeja ja feodaaliherroja vastaan. Turkissa, Indonesiassa, Intiassa ym. maissa työtätekevät joukot taistelivat vierasmaalaisia orjuuttajia ja oman maan riistäjiä vastaan.

Vallankumouksellisen nousun jatkuessa kommunistiset aatteet saivat uusia kannattajia ja levisivät yhä laajemmalle. Vv. 1920—21 perustettiin kommunistiset puolueet Yhdysvalloissa, Espanjassa, Englannissa, Ranskassa, Italiassa, Tshekkoslovakiassa, Romaniassa ja Kiinassa.

Nuorten puolueiden toimintaan sisältyi kuitenkin eräitä vaikeuksia, joihin Lenin kiinnitti vakavan huomion. Toisaalta oli kommunis-
 mista tullut eräänlainen "muotiasia", kun yhä lukuisimmat työväen-
 liikkeen reformistiset johtajat, jopa puolueetkin, joukkojen vasem-
 mistumisen painosta julistautuivat kommunistisiksi. Toisaalta muo-
 dosti vaaran vasemmistolainen "äkkijyrkkyyks", joka uhkasi rajoittaa
 kommunistiset puolueet ahtaiksi lahkolaisryhmiksi, jotka eivät tahdo
 eivätkä kykene johtamaan työtätekevien joukkojen taistelua.

Näiden vaarojen torjuminen vaati aatteellisen kasvatustyön voi-
 mistamista kommunistisissa puolueissa. Vasemmistolaisen "äkkijyrk-
 kyyden" voittamisessa muodostui tärkeäksi Leninin kirja "Vasem-
 mistolaisuus lastentautina kommunismissa". Se ilmestyi vuoden 1920

alussa. Siitä tuli kommunististen puolueiden opas aatteellisessa ja järjestöllisessä rakennustyössä. Kirjaa on myös sanottu kommunistisen taktiikan (menettelytapojen) oppikirjaksi.

Lenin opetti, että oikean taistelupuolueen rakentaminen on tärkein edellytys työväenluokan menestykselliselle taistelulle. Siihen tähtäsivät myös Kommunistisen Internationalen perustavan kokouksen päätökset. Sääntöjensä johdanto-osassa Internationale julisti, että "se ottaa tehtäväkseen sen suuren työn jatkamisen ja loppuun suorittamisen, jonka ensimmäinen Kansainvälinen Työväenyhdistys oli alkanut". Säännöissä vahvistettiin Kommunistisen Internationalen rakenne, sen päättävät ja toimeenpanevat elimet, niiden valintatapa, kongressin koollekutsuminen sekä lehdistön ja kansallisten puolueiden velvollisuudet päätösten tunnetuksi tekemisessä.

Kommunistisen Internationalen 2. kongressissa hyväksyttiin 21 liittymisehtoa. Ne rakentuivat marxilais-leniniläiseen oppiin työväenluokan puolueesta ja niistä muodostui tärkeä tekijä puolueiden kasvussa ja aatteellisessa kehityksessä.

II. KOMMUNISTINEN INTERNATIONALE KAPITALISMIN OSITTAISEN VAKAANTUMISEN KAUDELLA (1922—28)

20-luvun alkuvuosina kapitalismi alkoi päästä siitä tuotannon, kaupan ja rahatalouden kaaoksesta, mihin sota oli sen syössyt. Työväenliikkeen taistelun edellytykset muuttuivat. Sotaa seurannut vallankumouksellisen liikkeen nousu vaihtui laskuksi. Kapitalismi oli selviytynyt työväenluokan ensimmäisestä yleismaailmallisesta vallankumouksellisesta rynnistyksestä.

Kommunistinen Internationale oli jo sotaa seuranneen pulan kestäessä osoittanut, että pulaa voi seurata kapitalismin taloudellisen nousun kausi, josta ei kuitenkaan tule pysyvää. Mistään todellisesta vakaantumisesta ei voi olla edes puhetta. Sen estävät luokkien väliset ristiriidat ja yhteenotot, joihin lisäksi liittyy imperialististen maiden keskinäinen kilpailu ja sorrettujen siirtomaakansojen vapautusliike.

Kapitalismin väliaikainen vakaantuminen ei siis tehnyt loppua kärkevästä luokkayhteenotosta. Mutta taistelun välitön, lähiajan päämäärä ei ollut tällä kaudella vallan vaihtaminen, jonka puolesta työväenluokka oli sodan jälkeen eri maissa noussut taisteluun. Keskeisimmäksi tehtäväksi nousi nyt työläisten jokapäiväisten elinotujen ja oikeuksien puolustaminen palkka-, työpäivä-, asunto-, vakuutus-, vero-, työttömyys- ym. kysymysten puolesta taisteltaessa. Näissä taisteluissa työläiset kokosivat voimiaan ja kasvoivat myös poliittisesti. Mutta menestyksellinen taistelu vaati työväenluokan yh-

tenäisyyttä. Ilman sitä ei voida saavuttaa eikä säilyttää mitään kestäväää voittoa. Siksi Kommunistinen Internationale otti yhdeksi keskeisimmistä tehtävistään työväenluokan yhtenäisyyden aikaansaamisen.

Kysymys työväenluokan yhtenäisyydestä Kommunistisen Internationalen 4. kongressissa Keväällä 1922 Kommunistinen Internationale ehdotti, että kutsuttaisiin koolle työläisten maailmankongressi, joka sopisi yhteisistä toimenpiteistä 8-tuntisen työpäivän ja ammatillisen liikkeen saavutusten puolustamiseksi sekä esiintymisestä aseistautumista ja uuden sodan uhkaa vastaan. Mutta Toisen Internationalen puolueet torjuivat tämän esityksen. Ne asettivat työläisten maailmankongressin koollekutsumiselle ehtoja, joiden toteuttaminen olisi heikentänyt taistelua kapitalisteja vastaan.

Tästä huolimatta Kommunistinen Internationale jatkoi ponnistelujaan työväenluokan yhtenäisyyden aikaansaamiseksi. Marraskuussa 1922 pidetty 4. kongressi korosti päätöksissään kommunististen puolueiden sitkeätä, pitkäjännitteistä työtä työläisten yhdistämiseksi yhteiseen taisteluun puolueisiin ja poliittisiin mielipiteisiin katsomatta. Siihen tähtäsi kommunistien huomion myös Lenin. Hän piti välttämättömänä, että kaikkien maiden kommunistit käyttäisivät hyväkseen Venäjän kommunistisen puolueen rikasta taistelukokemusta soveltamalla sitä omiin erikoisiin kansallisiin olosuhteisiinsa. "Teidän tulee imeä itseenne osa Venäjän kokemuksesta", sanoi hän.

Yhtenäisyyden merkitys tuli voimakkaasti esille kapitalismin vakaantumisen vuosina käydyissä suurissa luokkataisteluissa. Niinpä hiilikaivostyöläisten taistelu Englannissa v. 1926 laajeni maata käsitteväksi yleislakoksi. Itävallassa Wienin työläiset nousivat aseelliseen taisteluun sen vuoksi, että porvarillinen oikeus vapautti ryhmän fasisteja, jotka olivat murhanneet työläisiä. V. 1926 käytiin laajaa kansainvälistä oikeustaistelua kahden italialaisen työläisen — Saccon ja Vanzettin — pelastamiseksi sähkötuolista, johon Amerikan oikeus oli heidät tuominnut tekaistun syytöksen perusteella.

Saksassa puhkesi v. 1926 kommunistisen puolueen johdolla laaja kamppailu, jossa vaadittiin entisten ruhtinaiden omaisuuden valtion haltuun ottamista. Tämä liike kasvoi yhteistaisteluksi, johon reformistiset ammattiliitotkin yhtyivät joukkojen vaatimuksesta. Huhtikuussa 1928 ryhtyi yli 4 miljoonaa saksalaista työläistä taisteluun vaatien työpalkkojensa korottamista. Tämä osoitti, että työläiset alkoivat yhä päättävämmiin ja yhtenäisemmin taistella elinotujensa puolesta riistoa, kapitalistista rationalisointia ja taantumusta vastaan.

**Kommunistisen Internationalen Kapitalismin vakaantuminen syn-
6. kongressi v. 1928** nytti osassa työväenliikkeen jäse-
niä harhakäsityksiä kapitalismin
aseman vankkuudesta. Kaikki eivät vielä olleet riittävän selvillä ka-
pitalismin kehityslaeista kyetäkseen oikein näkemään ja arvioimaan
kapitalismin vakaantumisen tilapäisen, osittaisen luonteen. Varsin-
kin ne työväenliikkeen toimihenkilöt, joihin vaikuttivat sosialide-
mokraattiset katsomukset, yliarvioivat kapitalismin vakaantumisen
merkityksen. Siihen nojautuen he määrittelivät väärin työväenliik-
keen tehtävät. Se johti oikeistolaisten katsomusten voimistumiseen
ja hyökkäykseen kommunististen puolueiden marxilaista johtoa vas-
taan.

Oikeistovaaraan kiinnitti huomionsa myös Kommunistisen Inter-
nationalen 6. kongressi, joka kokoontui heinäkuussa 1928. Kon-
gressi osoitti, että kapitalismin vakaantuminen on alkanut entistä
enemmän horjua. Kehitys kapitalistisissa maissa tulee voimistamaan
fasistisen vastavallankumouksen ja uuden sodan vaaraa.

Perustehtäväksi Kommunistinen Internationale nosti taistelun kas-
vavaa sodanvaaraa ja fasismia vastaan. Se näki oikein kehityksen
suunnan, kuten myöhäisempi kehitys kiistattomasti vahvisti. Se näki
myös, että sotaa vastaan on taisteltava jo ennen sen syytymistä, py-
rittävä se estämään tai ainakin lykkäämään sen alkamista. Taistelu
sotaa vastaan oli yhdistettävä jokapäiväiseen kamppailuun työtäte-
kevien elinotujen puolesta. Sitä varten oli rakennettava yhteistoi-
mintaa kaikkien työläisten kesken yli sitä vastustavien sosdem. joh-
tajien päiden.

Suurena apuna kommunistisille puolueille oikean toimintalinjan
määrittelyssä oli 6. kongressin hyväksymä Kommunistisen Interna-
tionalen ohjelma. Siinä määriteltiin kommunistisen liikkeen pää-
määrä, yleiset tehtävät ja menettelytapojen periaatteet. Ohjelma
voimisti puolueiden aatteellista yhtenäisyyttä ja auttoi eri maiden
kommunistisia puolueita määrittelemään puolueittensa edessäolevat
tehtävät ei yleisesti, vaan kunkin maan omien olosuhteiden pohjalla.
— SKPn ohjelmaa koskevassa kirjoituksessaan tov. Lehén lausui
Kommunistisen Internationalen ohjelmasta: "Kommunistista Inter-
nationallea kansainvälisenä järjestönä ei ole enää olemassa, mutta
kommunisteilla ei ole mitään syytä luopua sen arvokkaasta aatteel-
lisesta perinnöstä. Kommunistisen Internationalen ohjelmassa, ku-
ten yleensä kaikissa tässä maailmassa laadituissa ohjelmissa, on uusi-
misen ja parantamisen varaa... mutta sen johtavat periaatteet kes-
tävät arvostelun vielä tänäkin päivänä." (Kommunisti v. 1955 N:o 9
siv. 479—480.)

III. YLEISMAAILMALLINEN TALOUSPULA (1929—1934). YHTEIS- JA KANSANRINTAMAN RAKENTAMISEN KAUSI (1934—1939)

Kapitalistinen talouspula alkoi vuoden 1929 lopulla. Sen voimakaimpia, kansainvälisesti vaikuttavia ensimmäisiä tunnusmerkkejä oli romahdus New Yorkin pörssissä. Sitä seurasi yleinen taloudellinen laskukausi, tuotannon ennennäkemätön supistuminen ja joukkotyöttömyys. Esim. v. 1933 laskettiin työttömiä olevan 30 miljoonaa. Pula ulottui myös maatalouteen. Suuret joukot maaseudun työtätekevää väestöä joutuivat voittamattomien vaikeuksien vuoksi menettämään maansa ja kotinsa, ja ansiotöiden puuttuessa kasvoi kurjuus myös maaseudulla.

Kolmen pulavuoden aikana (1930—33) teollisuuden tuotanto laski Yhdysvalloissa 65:een, Englannissa 86:een, Saksassa 66:een ja Ranskassa 77:ään prosenttiin vuoden 1929 tasosta.

Työtätekevän kansan menetysten suuruutta kuvaa mm. arvio siitä, miten työläisten tulot supistuivat eri maissa työttömyyden ja palkkojen alentamisen vuoksi yhden ainoan pulavuoden aikana. Tämä arvio koskee vuotta 1931. Sen mukaan Yhdysvaltojen työläisten tulot pienenevät 12 miljardia dollaria, Saksan työläisten 16—18 miljardia Saksan markkaa ja Ranskan työläisten 10 miljoonaa frangia vain muutamia maita mainitaksemme.

Poikkeuksen muodosti Neuvostoliitto, joka toteutti ensimmäistä viisivuotissuunnitelmaansa. Siellä tuotanto kasvoi nopeasti ja kohosi v. 1933 jo 201 prosenttiin vuoden 1929 tasosta. Työttömyys hävisi lopullisesti jo v. 1930. Maaseudulla talonpojat perustivat osuustoiminnallisia yhteistalouksia. Maataloustuotanto koneellistui. Kansantalouden kehitys kaikilla aloilla laski vankan perustan väestön elintason kohoamiselle.

Fasismın nousu ja Fasismın avulla porvaristo tahtoi säilyttää pulaltaantulo lan seuraukset työtätekevien kannettaviksi.

Toiseksi se tahtoi ehtiä työtätekevien vallankumouksellisten voimien kasvun edelle ja murskata sen taistelujärjestöt. Kolmanneksi porvaristo etsi ulospääsyä taloudellisesta pulasta sodan avulla, jota se ryhtyi kuumeisesti valmistamaan ennen kaikkea Neuvostoliittoa vastaan. Toteuttaakseen nämä pyrkimykset porvaristo tarvitsi fasismia. Luodessaan sille joukkopohjaa suurporvaristo käytti hyväkseen työtätekevien joukkojen, varsinkin pikkuporvarillisten ainesten lisääntyneitä vaikeuksia ja kasvavaa tyytymättömyyttä. Suurkapitalistien rahoittamat porvarilliset puolueet lupailivat pikkuvirkkamiehille, talonpojille ja muille välikerroksille tur-

vatun toimeentulon muka trustien ja pankkipääoman kustannuksella. Käyttäen hyväkseen näiden joukkojen poliittista tietämättömyyttä ja vedoten niitä rasittaviin kipeimpiin epäkohtiin fasismi lietsoi hillitöntä vihaa kommunisteja, juutalaisia, Neuvostoliittoa ja yleensä toisia kansoja kohtaan, jotka muka olivat syynä taloudellisiin vaikeuksiin.

Itse asiassa fasismi oli siis suurporvariston kaikkein taantumuksellisimpien, kansalliskiihkoisimpien ja hyökkäyshaluisimpien ainesten avointa terroristista väkivaltaa, joka kohdistui oman maan työtätekeviä joukkoja ja toisia kansoja vastaan. Se oli merkkinä siitä, että porvarillinen demokratia ei turvannut enää suurporvariston valta-asemaa. Siksi se hylkäsi demokraattiset hallitusmenetelmät ja turvautui väkivaltaan ja terroriin. Työläisjoukoilta riistettiin toimintavapaudet ja ryhdyttiin sotavalmisteluihin.

Siten oli asia mm. Saksassa, missä fasismi voitti v. 1933 alussa. Pula, luokkavastakohtien kärjistyminen ja joukkojen kasvava varemmitumminen olivat saattaneet kapitalistisen järjestelmän olemassaolon uhan alaiseksi. Siis säilyttääkseen asemansa Saksankin suurporvaristo turvautui fasismiin.

Muiden puolueiden antautuessa fasistisen hyökkäyksen edessä Saksan kommunistinen puolue ryhtyi taisteluun. Kymmeniä tuhansia sen jäseniä vangittiin ja tuhansia tapettiin fasistien toimesta. Sen sanomalehdet kiellettiin. Kommunistisilta kansanedustajilta riistettiin parlamentaarinen koskemattomuus. Mutta vainottunakin puolue osallistui maaliskuussa 1933 vaaleihin, joissa se terrorista huolimatta sai 4,85 miljoonaa ääntä. Laajat joukot luottivat edelleenkin kommunisteihin.

Fasismin voitto Saksassa herätti monissa työläisissä käsityksen, että kapitalismin asema on vuorenluja ja että työläisten taistelu sitä vastaan on turhaa. Kommunistinen Internationale taisteli tällaisia antautumismielialoja vastaan. Se osoitti, että fasismin voitto ei ollut yksinomaan työväenluokan heikkouden ilmaus, vaan ilmaus myös siitä, että kapitalistit eivät enää voineet turvata asemaansa parlamentaarisin ja porvarillisen demokratian keinoin.

Sodanvaaran kasvu ja taistelun voimistuminen fasismia ja sotaa vastaan

kutusalueiden uudelleenjakoa ja oman osuutensa lisäämistä niissä. Se kärjisti kapitalististen maiden välisiä ristiriitoja. Mutta talouspula kärjisti myös sorrettujen siirtomaakansojen ja niitä sortavien

Fasismin valtaanpääsy lisäsi sodanvaaraa. Sodan avulla suurporvaristo etsi ulospääsyä pulasta. Fasistiset valtiot vaativat siirtomaiden ja vai-

maiden välisiä ristiriitoja. Kansallinen vapautustaistelu voimistui kaikissa sorretuissa maissa.

Ensimmäisenä sodan liekki leimahti Kauko-Idässä, missä Japani sotaa julistamatta valtasi Mantshurian ja muodosti hyökkäysasemat Pohjois-Kiinaa ja Neuvostoliittoa vastaan. Samalla se uhkasi Yhdysvaltoja, Englantia ja Ranskaa, joiden vaikutusalueita se myös hävitteli.

Euroopassakin voimistui sodanvaara. Saksa oli aloittanut kuumeisen varustautumisen. Tunnuksella "Saksa tarvitsee lisää elintilaa" se vaati Euroopan rajojen muuttamista. Italia hyökkäsi v. 1935 Afrikassa Abessiniaan, jonka valloitus kärjisti Italian ja Englannin välisiä suhteita. Uuden maailmansodan uhka kävi yhä ilmeisemmäksi.

Sodan uhkaa vastaan kansainvälinen kommunistinen liike kävi hellittämätöntä taistelua. Jo joulukuussa 1933 Kommunistisen Internationalen toimeenpaneva komitea oli korostanut, että fasismin voitto Saksassa ja muissa maissa uhkaa koko ihmiskuntaa sodalla ja vapauden menetyksellä. Vain työväenluokan yhteinen taistelu voi torjua tämän vaaran. Siksi kommunistit ponnistelevat yhteistoiminnan aikaansaamiseksi sosialidemokraattien ja muiden työläisten kesken. Laajat joukot oli saatava tajuamaan fasistisen diktatuurin pyrkimys ja liittymään yhteiseen taisteluun jokapäiväisten elinetsijensä puolesta.

Dimitrovin puolustus- Voimakkaan sysäyksen fasisminvastaisen taistelu liikkeen kehitykselle antoi Georgi Dimitrovin* peloton esiintyminen fasistisen Saksan oikeudessa Leipzigissä. Fasistit olivat vanginneet hänet ja syytivät häntä valtiopäivätalon murhapoltosta. Dimitrov paljasti koko maailmalle, että fasistit itse Göringin ja Goebbelsin johdolla olivat järjestäneet murhapoltton saadakseen näennäisen aiheen kommunisteihin kohdistetulle terrorilleen. Dimitrovin rohkea taistelu nostatti voimakkaan kansainvälisen fasisminvastaisen joukkoliikkeen, joka vaati hänen vapauttamistaan. Saksan fasistit joutuivat perääntymään yleisen mielipiteen edessä ja vapauttamaan Dimitrovin. Tämä voitto rohkaisi ja voimisti fasisminvastaista taistelua kaikkialla.

* *Dimitrov, Georgi (1882—1949) oli bulgarialainen oman maansa ja kansainvälisen työväenliikkeen johtaja ja järjestäjä. Jo 15-vuotiaana hän liittyi työväenliikkeen riveihin, toimien mm. Bulgarian Ammattijärjestön sihteerinä (1904—1923), parlamenttiedustajana ym. luottamustehtävissä. V. 1923 Dimitrov joutui poistumaan kolimaastaan taantumuksen vainojen vuoksi. Sen jälkeen D. toimi kansainvälisen työväenliikkeen monissa lehtävissä. Järjestäessään ja johtaessaan taistelua fasismia vastaan hän joutui v. 1933 saksalaisten fasistien vangiksi.*

Työläiset nousevat Näkyviä ja kansainvälisesti tärkeitä tuloksia fasismia vastaan saavutti Ranskan työväenluokka. Joukkomielenoisoituksilla ja yleislakolla helmikuussa 1934 ranskalaiset työläiset kommunistisen puolueen innoittamina torjuivat fasismien ensimmäisen vakavan hyökkäyksen. Työläisten voimistuva yhtenäisyys ajoi Ranskan sosialistisen puolueen yhtymään fasisminvastaiseen taisteluun. Se solmi yhteisrintamasopimuksen kommunistisen puolueen kanssa. V. 1935 Ranskassa muodostettiin kommunistien aloitteesta laaja fasisminvastainen kansanrintama, jonka fasismia vastaan suunnattuihin mielenosoituksiin osallistui yksinomaan Pariisissa yli puoli miljoonaa ihmistä. Työväen toimintayhtenäisyys johti v. 1936 myös ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden palauttamiseen.

Monissa muissakin maissa voimistui työläisten vastarinta fasismia vastaan. Itävallassa ja Espanjassa työläiset ryhtyivät v. 1934 aseelliseen taisteluun fasistisia rynnäkköjoukkoja vastaan. Kommunistit johtivat näitä taisteluita rakentaen yhteistoimintaa sosialidemokratistien työläisten kanssa. Myös Italiassa voimistui vastarintaliike fasismia vastaan. Kommunistien aloitteesta muodostettiin laaja sodan- ja fasisminvastainen rintama, jonka runkona oli v. 1934 solmittu yhteistyö kommunistisen puolueen ja sosialistisen puolueen välillä. Tämä yhteistyö on jatkunut jo yli 20 vuotta.

Kommunistisen Internationale Fasisminvastaisessa taistelussa saavutettu 7. kongressi kokemus ja tulokset auttoivat Kommunistista Internationalea entistä selvemmin määrittelemään kommunististen puolueiden tehtävät. Sen teki 7. kongressi, joka kokoontui heinäkuussa 1935. Kongressiin osallistuivat 65 maan kommunististen puolueiden edustajat.

Kongressin koko työskentely suuntautui fasismien ja sodanvastaisen taistelun järjestämiseen ja kehittämiseen. Päähuomio kiinnitettiin työväenluokan hajaannuksen voittamiseen ja yhtenäisyyden luomiseen. Georgi Dimitrov, josta jo pelottoman oikeustaistelunsa ansiosta oli tullut fasisminvastaisen liikkeen tunnustettu johtaja, piti kongressissa pääselostuksen. Hän korosti, että perustehtävät ovat maailman pelastaminen fasistiselta raakalaisuudelta ja uuden sodan kauhuilta sekä rauhan ja kansanjoukkojen demokraattisten oikeuksien säilyttäminen. Näiden tehtävien toteuttaminen vaatii ennen kaikkea työväenluokan yhtenäisyyttä.

Yhteisrintaman periaatteet Mille pohjalle ja periaatteille työväenluokan yhteinen taistelu voitiin rakentaa? Kommunistisen Internationale 7. kongressi lähti siitä, että lähimpinä tavoitteina täytyy olla työtätekevien joukkojen jokapäiväisten elinvaatimusten tyydyttäminen kussakin maassa. Niitä koskevat tais-

telutunnukset viitoittavat joukoille, mitä niiden on kullakin hetkellä tehtävä itsensä puolustamiseksi. Taistelussa elinetsijensä puolesta rakentuu yhteistoiminta eri suuntiin kuuluvien työläisten ja heidän järjestöjensä kesken. Taistelun sisällöksi määriteltiin: 1) pulan räsitusien siirtäminen kapitalistien kannettavaksi, 2) fasismin torjuminen sen ilmenemisen kaikissa muodossa ja 3) sotaa valmistevien toimenpiteiden estäminen. — Yhteistoiminta voidaan saada alkuun vain järjestyneiden työläisten yhteistoiminnan kautta, mutta siihen on pyrittävä saamaan mukaan myös järjestymättömät työläiset, joita kaikissa maissa on valtava enemmistö.

Yhteisrintamaa vastustavien katsomusten voittaminen.
Kansanrintama

Työväenluokan yhteisrintaman esteenä olivat kuitenkin sitä vastustavat erilaiset katsomukset. Niitä levittivät II Internationalen puolueiden johtajat, jotka olivat yhteistyössä porvariston kanssa ja kieltäytyivät yhteistoiminnasta kommunistien kanssa.

He sanoivat esimerkiksi, että yhteisrintama on vain manööveri, jolla kommunistit tahtovat harhauttaa toisinajattelevia työläisjoukkoja. Dimitrov vastasi heille: osallistukaa yhteisrintamaan ja paljastakaa kommunistien manööveri. Edelleen he väittivät, että kommunistit taistelevat sosialidemokraatteja vastaan. Dimitrov sanoi: Kommunistit eivät taistele ketään vastaan, joka kannattaa yhteisrintamaa työläisten luokkavihollista vastaan. II Internationalen johtajat väittivät, että yhteisrintama on mahdotonta ohjelmien erilaisuuden takia. Dimitrov vastasi: Ohjelmien erilaisuus ei ole estänyt sosdem. puolueita yhteistyöstä porvarillisten puolueiden kanssa, vaikka fasismin voitto Saksassa osoittaa, etteivät ne suinkaan ole "parempia" liittolaisia.

He sanoivat esimerkiksi, että yhteisrintama on vain manööveri, jolla kommunistit tahtovat harhauttaa toisinajattelevia työläisjoukkoja. Dimitrov vastasi heille: osallistukaa yhteisrintamaan ja paljastakaa kommunistien manööveri. Edelleen he väittivät, että kommunistit taistelevat sosialidemokraatteja vastaan. Dimitrov sanoi: Kommunistit eivät taistele ketään vastaan, joka kannattaa yhteisrintamaa työläisten luokkavihollista vastaan. II Internationalen johtajat väittivät, että yhteisrintama on mahdotonta ohjelmien erilaisuuden takia. Dimitrov vastasi: Ohjelmien erilaisuus ei ole estänyt sosdem. puolueita yhteistyöstä porvarillisten puolueiden kanssa, vaikka fasismin voitto Saksassa osoittaa, etteivät ne suinkaan ole "parempia" liittolaisia.

Yhteisrintamaa vastaan esitettiin myös väite, että pikkuporvarilliset ainekset muka säikähtävät "punaista vaaraa", jos sosdem. puolueet ryhtyvät yhteistyöhön kommunistien kanssa. Dimitrov kumosi sen: yhteisrintama ei uhkaa talonpoikia, pikkukauppiaita, käsityöläisiä eikä työätekevää sivistyneistöä. Se että sosialidemokratia kannattaa porvarillista demokratiaa, mutta kommunistit pitävät työväenluokan uuden tyyppin demokratiaa parempana, ei voi olla esteenä yhteisrintamalle. Kysymys ei ole työväenluokan demokratian toteuttamisesta, vaan porvarillisen demokratian suomien oikeuksien ja vapauksien puolustamisesta fasismia vastaan. Kommunistit ovat niiden puolesta valmiita yhteistoimintaan kaikkien kanssa, koska ne vastaavat työväenluokan etuja ja tukevat työväenluokan taistelua fasismia vastaan. Kommunistit eivät tahdo sanella, mitä toisten yhteisrintamaan osallistujain olisi tehtävä. Jokaisen velvollisuutena on

tehdä esityksiä vakaumuksensa mukaan. Esitykset on jätettävä työläisten itsensä harkittavaksi ja käsiteltäväksi. Silloin voidaan valita niistä ne, joita työläiset pitävät edullisimpina omien etujensa turvaamiseksi.

Dimitrov osoitti selostuksessaan — ja kongressi yhtyi siihen — että työväen yhteisrintama ei yksin riitä torjumaan fasismin ja sodan vaaraa. Sen vuoksi työväenluokan yhtenäisyyden täytyy muodostua perustaksi laajemmalle kansanrintamalle, johon liittyvät kaikki työ-
tätekevät väestöryhmät. Näin voitaisiin kansojen yhteisin voimin estää fasismin ja sen mukana nousevan sodan tuoma tuho.

Kongressissa kiinnitettiin suurta huomiota myös ideologisen taistelun kysymyksiin. Erikoisesti osoitettiin, miten välttämätöntä on taistelu kansallisuuskiihkon lietsontaa vastaan, sillä se on yksi fasis-
tisen porvariston riisto- ja sotapolitiikan tehokkaimpia aseita. Sen tilalle kehoitettiin nostamaan rotujen ja kansojen tasa-arvoisuuden tunnus, puolustamaan kaikkialla kansallista vapautta, riippumattomuutta ja tasa-arvoisuutta sekä nostamaan kansallisten ihanteiden esikuviksi ne ihmiset, jotka ovat rohkeimmin taistelleet ja taistelevat näiden aatteiden puolesta.

Näin Kommunistisen Internationalen 7. kongressi sovelsi marxilais-leniniläistä oppia työväenluokan liittolaisista sodan- ja fasisminvastaisessa taistelussa. Kongressin päätökset saivat aikaan voimakkaan nousun eri maiden kommunististen puolueiden toiminnassa, sillä yhteis- ja kansanrintamatunnusten yleisten periaatteiden selveneminen auttoi voimistamaan taistelua kussakin maassa vallitsevan tilanteen ja ajankohdan huomioiden.

IV. TOINEN MAAILMANSOTA. KOMMUNISTINEN INTERNATIONALE LOPETTAÄ TOIMINTANSA

Maailmansotaa edeltä- Valmistaessaan maailmanvalloitus-
neet tapahtumat ja telmiaan muodostui Saksan fasismin
sodan syytminen taisteluun kansainvälisen fasismin iskunyrkki. Se nojautui eri maissa kaikkein kiihkokansallisimpiin, taantumuksellisimpiin sotaa lietsoviin piireihin ja käytti niitä apuna suunnitelmiansa toteuttamisessa. Palkatut asiamiehet murhasivat näiden suunnitelmien tiellä olevia valtiomiehiä ja kansainvälisen turvallisuuden ja rauhan kannattajia. Näin murhattiin mm. Itävallan, Romanian ja Ranskan pääministerit ja Jugoslavian kuningas. Ranskan pääministerin murhan pääsyyinä oli se, että hän kannatti kollektiivista turvallisuutta ja tahtoi lujittaa suhteita Neuvostoliittoon turvatakseen maansa Saksan taholta uhkaavilta vaaroilta.

Sodan- ja fasisminvastaista taistelua heikensi sosialidemokraattisten puolueiden oikeistajohtajien yhteistyö taantumuksellisen porvariston kanssa. Se esti työväenluokan yhteisrintaman lujittumisen ja laajenemisen kansanrintaman pohjaksi. Se jarrutti kansallisen rauhanrintaman muodostumista ja vaikutti myös siihen, ettei päässyt muodostumaan eri maiden välistä rauhanrintamaa fasistisia hyökkääjävaltioita vastaan. Niin sanottujen porvarillisen demokratian maiden — Yhdysvaltojen, Englannin ja Ranskan vallassaoleva porvaristo toivoi Saksan fasismiin hävittävän kommunismin. Siksi ne hylkäsivät Neuvostoliiton ehdotuksen kollektiivisen turvallisuusjärjestelmän luomisesta ja kävivät Saksan kanssa kauppaa siitä, millä hinnalla Saksa olisi valmis hyökkäämään Neuvostoliittoa vastaan. Kaikki nämä seikat antoivat fasistisille piireille mahdollisuuden syyttää toinen maailmansota.

Erittäin kohtalokkaaksi muodostui se, että Englanti, Ranska ja Yhdysvallat sallivat Italian ja Saksan sotavoimien sekaantua Espanjan sisällissotaan vv. 1936—38. Maailmanherruuteen pyrkivät fasistiset hyökkääjät saivat Espanjan tasavallan nujertamisesta uutta intoa. Maaliskuussa 1938 Saksan sotajoukot marssivat Itävaltaan, joka liitettiin Saksaan. Syyskuussa Englannin, Ranskan ja Italian hallitusherrat allekirjoittivat Hitlerin vaatimuksesta häpeällisen Münchenin sopimuksen, joka jätti Tšhekkoslovakian Saksan raadeltavaksi. Maaliskuussa 1939 Saksa miehitti sen. Japani jatkoi sotapolitiikkaansa valloittamalla v. 1937 Pekingin ja Shanghain ja ryhtymällä laajaan hyökkäykseen Keski-Kiinaa vastaan. Myös Suomen sotakiihkoiset piirit alkoivat provosoida sotaa ja saivatkin sen syyttymään marraskuun lopussa v. 1939 Suomen ja Neuvostoliiton välille. Tämä sota vastasi Englannin, Ranskan ja Yhdysvaltojen taantumuspiirien pyrkimyksiä. Näiden maiden hallitusherrat olivat olleet vuoden 1939 kesällä hitleriläisten kanssa salaisissa neuvotte- luissa hyökkäyksen suuntaamisesta itään.

Toinen maailmansota ja vastarintaliike Toisen maailmansodan syttyminen ei ollut sattuma. Se oli kapitalismin taloudellisten ja poliittisten ristiriitojen väistämätön tulos. Sotaa valmistivat kansainvälisen taantumuksen kaikki voimat. Sen päästivät valloilleen fasistiset valtiot — lähinnä Saksa, Italia ja Japani.

Fasististen valtioiden taholta sota oli anastus-, valloitusotaa päämääränä maailmanherruuden saavuttaminen. Hyökkäyksen kohteeksi joutuneiden ja fasistien orjuuttamien kansojen taistelu oli oikeudenmukaista vapaussotaa. Neuvostoliitto, joka joutui Saksan hyökkäyksen kohteeksi v. 1941, oli siitä lähtien johtavana voimana aseellisessa taistelussa fasistisia hyökkääjiä vastaan.

Kommunistiset puolueet pyrkivät toisen maailmansodan aikana maittensa ja kansojensa etujen mukaisesti yhdistämään kaikki isänmaalliset ja edistykselliset voimat puoluekantaan ja uskonnollisiin vakaumuksiin katsomatta yhtenäiseksi voimaksi taistelussa rauhan ja demokratian puolesta. Fasismiin miehittämissä maissa muodostuikin voimakas kansallinen vastarintaliike. Kommunistiset puolueet muodostivat kaikkialla sen rungon, kommunistit olivat rohkeimpia taistelijoita miehittäjiä vastaan käydyssä urheassa taistelussa Ranskassa, Belgiassa, Jugoslaviassa, Norjassa, Tanskassa, Hollannissa, Kreikassa, Tšekkoslovakiassa ym. maissa.

Myös niissä maissa, joiden hallitukset olivat liittoutuneet Saksan kanssa, kohdistui rauhaa ja vapautta puolustavien sotaa ja fasismia vastustavien piirien taistelu omaa hallitusta ja fasistista Saksaa vastaan. He selittivät fasistien sotapolitiikan todellista päämääriä ja paljastivat sen valheisnmaallisuuden siten herättäen sodanvastaisia mielialoja kansanjoukkojen keskuudessa. Näin tapahtui Saksassa, Italiassa, Itävallassa, Japanissa, Unkarissa, Romaniassa, Bulgariassa ja Suomessa, jotka olivat liitossa Saksan kanssa.

Kommunistinen Internationale lopettaa toimintansa Kommunistisen Internationalen 7. kongressi korosti kunkin maan kommunististen puolueiden itsenäisen toiminnan välttämättömyyttä. Sodan olosuhteissa tuli näkyviin, että tämä linja oli oikea. Yli 70 puoluetta käsittäväksi maailmanjärjestöksi kasvaneen keskusjärjestön ja siihen kuuluvien puolueiden välisiä yhteyksiä ei voitu enää ylläpitää entisissä puitteissa.

Kun Kommunistinen Internationale perustettiin ensimmäisen maailmansodan jälkeen, niin kommunistiset puolueet olivat silloin vielä pieniä ja niitä oli vähän. Eri maiden työväenluokan välillä ei ollut minkäänlaisia kiinteitä kansainvälisiä yhteyksiä. Nyt olivat kommunistiset puolueet kasvaneet suuriksi. Ne olivat kokemusrikkaita joukkopuolueita. Kommunistinen Internationale oli siis tehnyt valtavan historiallisen työn nuorten kommunististen puolueiden ja niiden johtajien kasvattamisessa marxilais-leniniläisen maailmankatso- muksen omaksuneiksi luokkataistelijoiksi.

Toisen maailmansodan aikana, kun kommunististen puolueiden eteen astui uusia tehtäviä, osoittautui, ettei Kommunistinen Internationale kansainvälisen työväenliikkeen järjestönä ja yhdyssiteenä vastannut enää työväenliikkeen kehityksen ja tehtävien asettamia vaatimuksia. Tuli siis ajankohtaiseksi kysymys Kommunistisen Internationalen toiminnan lopettamisesta ja uudennlaisista kansainväli- sistä yhteyksistä.

Kommunistisen Internationalen toiminnan lopettaminen tuli ajankohtaiseksi myös sen vuoksi, että sosialidemokraattisten puolueiden oikeistojohto sai monissa maissa muodollisen esteen yhteisrintaman rakentamiselle kommunistien kanssa maansa kommunistisen puolueen kuulumisesta Kommunistiseen Internationaleen. Muistettava on myös se, että fasiset voimat pyrkivät naamioimaan demokratiaa vastaan suunnatut salaliittonsa Kommunistista Internationalea vastaan tähdätyillä sopimuksilla. Tällaiseen sopimukseen oli Suomikin kytketty. Kun Kommunistinen Internationale lopetti toimintansa paljastuivat nämäkin verukkeet ja naamiot. Siten se edisti kaikkien isänmaallisten ja edistyksellisten voimien toimintaa vapautta rakastavien kansojen yhdistämisessä kansainväliseksi fasismin- ja sodanvastaiseksi rintamaksi hitleriläistä maailmanherruuden uhkaa vastaan.

Kommunistisen Internationalen toiminnan lopettamisen syyt ovat siis löydettävissä sekä muuttuneesta kansainvälisestä tilanteesta että kommunististen puolueiden kasvusta, toiminnan laajentumisesta ja erilaistumisesta, mikä tuli erikoisesti esiin sotatilanteen aikana.

Arvioidessaan Kommunistisen Internationalen suorittamaa työtä ja merkitystä sanoi Zhdanov: "Kommunistisen Internationalen ansiona on, että se palautti yhteydet eri maiden työtätekevien välille ja lujitti niitä, tutki työväenliikkeen kysymyksiä ensimmäisen maailmansodan jälkeisen kehityksen uusissa olosuhteissa, määritteli kommunistisen agitaation ja propagandan yleiset suuntaviivat ja helpotti työväenliikkeen johtajien kasvatusta. Siten luotiin ehdot nuorten kommunististen puolueiden kehittämiseksi työväen joukkopuolueiksi. Nuorten kommunististen puolueiden muuttuessa joukkopuolueiksi näiden puolueiden johtaminen yhdestä keskuksesta kävi kuitenkin mahdottomaksi ja epätarkoituksenmukaiseksi... Uusi vaihe kommunististen puolueiden kehityksessä vaati uusia puolueiden välisiä yhteysmuotoja. Nämä seikat tekivät välttämättömäksi Kommunistisen Internationalen hajoittamisen ja uusien yhteysmuotojen järjestämisen puolueiden välille." (Työkansan Sanomat 28. 10. 1947.)

Näiden seikkojen vuoksi Kommunistisen Internationalen toimeenpaneva komitea teki toukokuun 15 p:nä 1943 päätöksen Kommunistisen Internationalen toiminnan lopettamisesta.

Kansainvälisistä yhteyksistä Kommunistisen Internationalen jälkeen. Kommunistisen Internationalen toiminnan lopettaminen ei suinkaan merkinnyt yhteyksien ja kosketuksen lopettamista kommunististen puolueiden välillä. Kommunistinen työväenliike on kansainvälistä, se on maailman kaikkien riistettyjen ja sorrettujen työläisjoukkojen taistelua kapitalismia vas-

taan. Miten siis voisivatkaan kommunistiset puolueet toimia ilman kansainvälistä kanssakäymistä ja kokemuksen vaihtoa? Eristyneisyys kommunististen puolueiden kesken olisi luonnotonta. Eiväthän ilman kansainvälisiä yhteyksiä tule toimeen edes osuustoimintamiehet, ammatillisen liikkeen edustajat, nuoriso-, urheilu-, nais- ym. järjestöt. Kaikilla niillä on kansainvälistä kanssakäymistä, neuvotteluja ja edustajakokouksia.

Vaikka työväenliike kehittyy kansallisissa puitteissa, niin eri maiden kommunistiset puolueet toimivat nykyajan suurten pulmien ratkaisemisen hyväksi myös kansainvälisenä voimana. Sellaisia ovat varsinkin taistelu rauhan puolesta, jossa kommunistit toimivat yhdessä maailman kaikkien edistyksellisten voimien kanssa tehdäkseen tyhjäksi sodan lietsojien ja kansojen orjuuttajien suunnitelmat. Myös kapitalististen maiden työtätekevien joukkojen taistelu riistoa vastaan, vaikka se nouseekin useimmin vastatoimenpiteenä omien kapitalistien työväenluokan aseman kurjistamispyrkimyksille, on samalla luonteeltaan kansainvälistä. Onhan tunnettua, että kansainväliset monopolilyhtymät eivät koskaan tyydy riistämään vain omaa kansaansa, vaan aina rakentavat suunnitelmansa myös toisten kansojen ja toisten maiden riistämiseen. Kaikilla kommunistisilla puolueilla on myös yhteinen päämäärä, luokattoman sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen. — Näissä ja monissa muissa työväenliikkeen kansallisissa ja kansainvälisissä tehtävissä tarvitaan kokemuksen vaihtoa ja kansainvälisiä yhteyksiä. Ne auttavat kommunistisia puolueita ottamaan oppia toistensa työstä.

Saadakseen kommunististen puolueiden kansainväliselle kanssakäymiselle ja kokemuksenvaihdolle tarvittavan laajuuden eräiden vaikutusvaltaisimpien kommunististen ja työväenpuolueiden aloitteesta perustettiin Tiedoitustoimisto. Kun sen perustamisjulistus ja tiedonanto julkaistiin vuoden 1947 lopulla, niin työväenliikkeen vastustajat pitivät sitä Kommunistisen Internationalen "ylösnousemuksena". Sitä se ei tietenkään ollut. Kommunistinen Internationale oli kaikkien kommunististen puolueiden organisaatorinen (järjestöllinen) yhteenliittymä. Sen yhteisissä kokouksissa tehtiin päätöksiä taktiikasta ja toiminnasta. Ne olivat eri puolueille suurin piirtein samanlaiset, vaikka sovellutus ja toteuttaminen tapahtuikin kunkin maan olosuhteita vastaavasti.

Tiedoitustoimiston perustamislauseunnossa sanotaan, että se asettaa tehtäväksi kokemuksen vaihdon järjestämisen ja tarpeen vaatiessa kommunististen puolueiden toiminnan sopusointuun saattamisen keskinäisen sopimuksen pohjalla. Tämä lausunto, kuten myös Tiedoitustoimiston monivuotinen toiminta osoittaa, että kysymys on nimenomaan neuvotteluluontoisesta yhdyssiteestä siihen kuuluvien puo-

lueiden välillä, eikä suinkaan Kommunistisen Internationalen kaltaisesta järjestöstä.

Tiedoitustoimiston lehdestä "Pysyvän rauhan ja kansandemokratian puolesta", joka ilmestyy Romaniassa monilla eri kielillä, on tullut merkityksellinen kokemuksen vaihdon väline. Lehti sisältää eri maiden työväen- ja kommunististen puolueiden luottamushenkilöiden kirjoituksia ja tiedoituksia näiden puolueiden toiminnasta, edustajakokousten päätöksistä ja aatteellisesta kasvatustyöstä. Erikoisesti lehti seuraa rauhanliikkeen kehitystä eri maissa ja paljastaa sodanvalmistelijain puuhailuja.

YHTEENVETOA

Ensimmäinen maailmansota ja sen loppuvaiheessa tapahtunut Lokakuun sosialistinen vallankumous Venäjällä saivat aikaan vallankumouksellisen nousun monissa maissa. Kommunistisia puolueita perustettiin johtamaan työväenluokan taistelua porvarillista valtajärjestelmää ja kapitalistista riistoa vastaan. Näiden puolueiden yhdistäväksi ja johtavaksi järjestöksi perustettiin Kommunistinen Internationale. Se johti taistelua imperialistisia sotia ja niitä valmistavia porvarillisia hallituksia vastaan. Se näytti tietä taistelussa työtätekevien elinehtojen parantamisen ja oikeuksien laajentamisen puolesta osoittaen samalla, että taistelun lopullisena päämääränä on luokaton, riistosta vapaa kommunistinen yhteiskunta.

Kommunistisen Internationalen johdolla kommunistiset puolueet kehittyivät ja lujittuivat aatteellisesti sekä poliittisesti. Tutkimalla kansainvälisen työväenliikkeen teorian ja politiikan kysymyksiä Kommunistinen Internationale auttoi kommunistisia puolueita aatteellisessa valistustyössä ja politiikan määrittelyssä sekä kasvatti puolueille vallankumouksellisia johtajia.

Kapitalismin kehityksen eri vaiheissa Kommunistinen Internationale määritteli ja viitoitti kulloinkin kysymyksessä olevan kauden perustehtävät kommunistisille puolueille. Siten se auttoi kommunistisia puolueita kasvamaan suuriksi joukkopuolueiksi ja kansojensa edistyksellisten voimien todellisiksi johtajiksi.

Toista maailmansotaa edeltäneellä kaudella Kommunistinen Internationale yhdisti kaikki kommunistiset puolueet taisteluun fasistista taantumusta ja kiihtyneitä sodanvarusteluja vastaan. Kommunististen puolueiden taistelun avulla laskettiin siten perusta sille laajalle vastarintaliikkeelle, joka toisen maailmansodan aikana taisteli fasistisia hyökkääjiä vastaan vapauttaakseen kansat sodasta ja fasistisesta orjuudesta.

Toisen maailmansodan loppuvaiheessa Kommunistinen Internationale lopetti toimintansa. Sen jäsenpuolueet olivat kasvaneet suuriksi joukkopuolueiksi ja olivat täysin kypsyneet määrittelemään politiikkansa ja menettelytapansa. Kommunististen puolueiden kansainväliset yhteydet saivat tämän jälkeen uusia muotoja. V. 1947 perustettiin Kommunististen ja työväenpuolueiden tiedoitustoimisto neuvottelu- luontoiseksi yhdyssteeksi eri maiden puolueiden välille.

Kommunistiset puolueet taistelevat nykyään entistä voimakkaampina ja yhtenäisempinä työtätekevien elinettujen, demokratian, kansojen välisen rauhan ja maittensa kansallisen itsenäisyyden puolesta. Uskollisina Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin opeille kommunistiset puolueet johtavat kaikkien edistyksellisten ihmisten ponnisteluja työväenluokan suuren päämäärän — sosialismin toteuttamiseksi.

Kysymyksiä keskustelua ja kirjallisia tehtäviä varten:

1. Selosta lyhyesti Kommunistisen Internationalen perustamisen syitä ja perustavan kokouksen tärkeimpiä päätöksiä.
2. Millä tavalla Kommunistisen Internationalen vaikutus taistelussa työväen yhtenäisyyden puolesta näkyi 20-luvulla?
3. Mitkä syyt aiheuttivat kapitalistisen talouspulan vv. 1929—34?
4. Miksi suurpääoma turvautui fasismiin?
5. Miksi Kommunistinen Internationale kehoitti 7. kongressissaan rakentamaan fasismin- ja sodanvastaista yhteis- ja kansanrintamaa?
6. Miksi ei ole olemassa mitään voittamattomia esteitä työväenluokan yhteistoiminnalle?
7. Selosta kommunististen puolueiden suhdetta toiseen maailmansotaan.
8. Minkä vuoksi Kommunistinen Internationale lopetti toimintansa?
9. Määrittele lyhyesti Kommunistisen Internationalen historiallinen tehtävä ja merkitys.

JATKA OPISKELUASI VALITSE JOKU NÄISTÄ

Historiaa:

SKP:n historia
Suomen vanhan työväenliikkeen historia
Taistelevan työläisnuorisoliikkeen historia
Neuvostoliiton kommunistisen puolueen historia

Kielikursseja:

Suomen kieli
Venäjän kieli

Muita kursseja:

Yhteiskuntatietoa
Marxilaisuuden peruskäsitelmiä
Kaunokirjallisuus ja työväenliike
Lasten kotikasvatus
Puhetaito
ym. ym.

*Ohjelmistoomme kuuluu yli 30 kurssia. Esittelylehtisemme
lähetämme pyydettyä iloiseksi*

SIROLAN KIRJEOPISTO — Helsinki — Kotkankatu 9